

som den ærede Ordfører gjør, paa det kirkelige Gebeet, saa kommer man og forlanger vore Døbesedler, det være sig berettiget eller ikke; der er dog noget Sandt deri, det kunne vi ikke nægte. Derfor skulle vi ikke indlade os derpaa, men slyde det fra os. Saalænge vi derimod alene holde os til det, der angaaer Bygningerne, Skattehøvelsen, borgerlige Begrændsninger, Inddeling af Samfundet i forskjellige borgerlige Afdelinger — thi der er Sognefogder som der er Sognepræster — saa komme vi ikke i Forlegenhed, saa ere vi saameget sikrere, og saa finde vi en Begrændsning, indenfor hvilken vi staae fast ligeoverfor den Erobringsfyge, der søger at benytte den Sammenblanding, der i en lang Mærælle har fundet Steb af disse Forhold, idet Kongen paa eengang har staaet, om jeg saa maa bruge dette Udtryk, uden at blive misforstaaet, som Pave i den protestantiske kirkelige Kirke og som absolut Herre, optagende i sig Lovgivningsmagten i den borgerlige Begrændsning af Kirken. I dette absolute Herredømme, som optager i sig Lovgivningsmagten i det borgerlige Herredømme, har Kongen søgt sin Styrke i en Repræsentation; Kongen er den samme absolute Magt, men han lader sin Villie styrke gennem de Beslutninger, som komme til ham fra Landsthinget og Folkethinget. I Kirken derimod er der ingen Forandring i hans Stilling — og det maa vi holde fast, thi det er igjen det, der giver os vor Styrke — der er han endnu den lutheriske Pave, der er endnu ingen anden Kirkeforfatning i dette Land end Kongens Villie og den Raadgivning, som han af god Villie og sedvansmæssigt søger i Synoder og Landemoder osv., men som kun ere raadgivende; der er endnu ingen anden indre kirkelig Forfatning, og den borgerlige Begrændsning mellem dette Kirkelige, som man ikke skal blande sig i, og som maa blive holdt skarpt udenfor, er det, vi engang skulle fastholde som Kirkens Forfatning; men just for at dette Spørgsmaal skal ligge klart, og for at staae paa et godt Grundlag idet vi forsøve det, som jeg idetmindste troer vi bør haandhæve som vort, skulle vi slyde denne Lov fra os, hvis vi betragte den som kirkelig. Smidlertid kunne vi rolig stemme for den, thi den afgjør aldeles ikke Andet, end at

de Folk, som med fuld Berettigelse kunne sætte deres Fødder paa Kirkegulvet, naar Kloffen er 10, maae vente dermed til Kloffen er 2, men det er deres Fødder, og det samme Kirkegulv, og der er saaledes den samme Forbindelse mellem begge.

Ordføreren: Jeg troer rigtignok, at den ærede Rigsdagsmand, som ellers seer saa klart i mange Forhold, paa en for mig uforstaaelig Maade gjør sig slyblig i en aldeles urigtig Opfattelse af de her paagjældende Forhold. Den ærede Rigsdagsmand siger, at Sogneinddelingen ikke er Menighedsinddelingen. Det er ganske vist; men det er netop det, som det forekom mig, at han slet ikke holdt fast. Sogn er en reen verdslig Betegnelse, og Menighed er en reen kirkelig, og med Hensyn til Menighederne kan man igjen gjøre Forskjel mellem Sognets Menighed og Præstens Menighed. Det, vi her omhandle, er kun Rettigheder, der angaae Sognemenigheden, den til Folkekirken hørende Deel af Sognet, men ikke Sognet som saabant. Enhver Sogneboer faaer ikke Ret ved denne Lov til at benytte Kirken ved en fremmed Præst, men kun den Sogneboer, som er Medlem af Sognets Menighed. Naar derfor den ærede Rigsdagsmand for Maribo (Krogsh) siger, at dette skulde være den første Lov af kirkelig Betsdning, som blev given, saa er dette ogsaa efter min Mening en reen Misforstaaelse. Loven om Sognebaandets Løsning er ligesaavel en kirkelig Lov. Den hedder rigtignok: Lov om Sognebaandets Løsning, og synes forsaavidt at være en verdslig Lov, men det kan kun være steet, fordi man paa den Tid endnu ikke havde gjort sig Forskjellen klar imellem Sogn, Sognets Menighed og Præstens Menighed; thi seer man hen paa Indholdet, angaaer Alt, hvad der omtales i den, kun den folkekirkelige Deel af Sognet og dens Forhold til Præsten. De, der løse Sognebaandet, løses ikke fra alle de andre communale Forbindelser, hvori de staae med Sognet; de løses kun fra deres Forbindelse med Præsten. Loven om Sognebaandets Løsning maa derfor nødvendig være en reen kirkelig Lov, der kun vedrører Forholdet mellem Menigheden og Kirkens Embedsmand i Sognet og gjør det mu-